

Financování a hospodaření ÚSC

skutečnost za rok 2025

odhadovaný vývoj v roce 2026

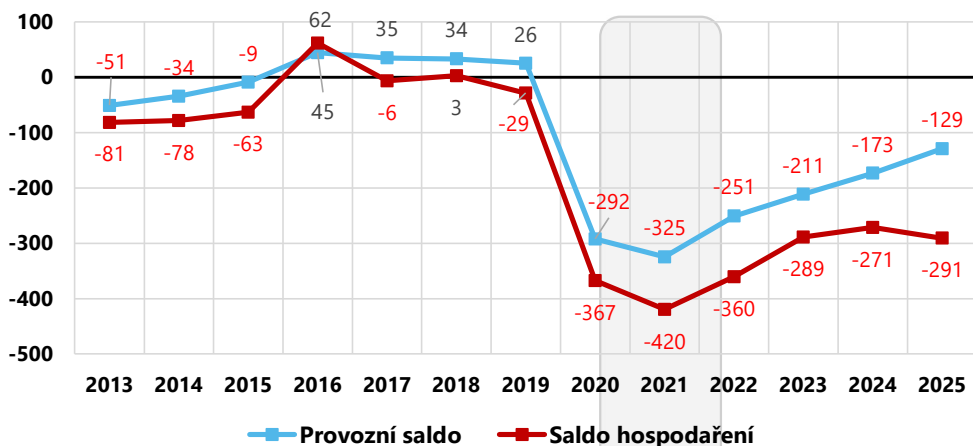
financování nepedagogické práce

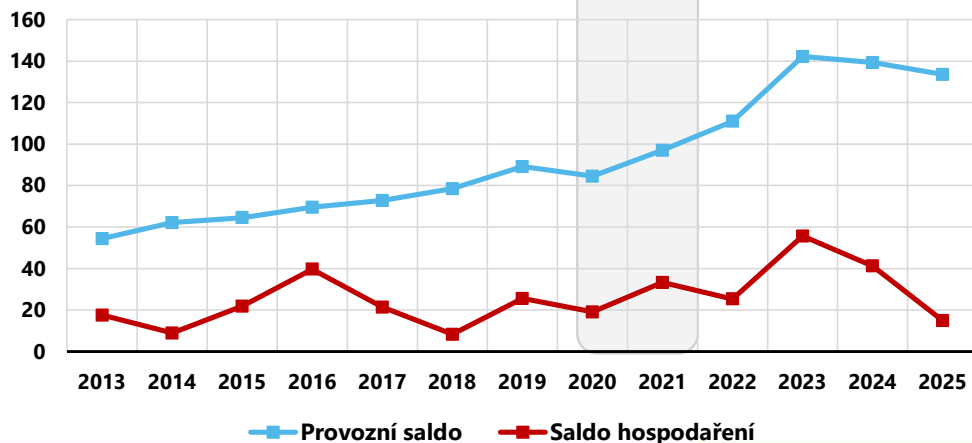
Fiskální nerovnováha mezi státem a ÚSC se zvyšuje

- **stát** zápasí s provozními **deficity**, **obce** mají dlouhodobě obří **přebytky**

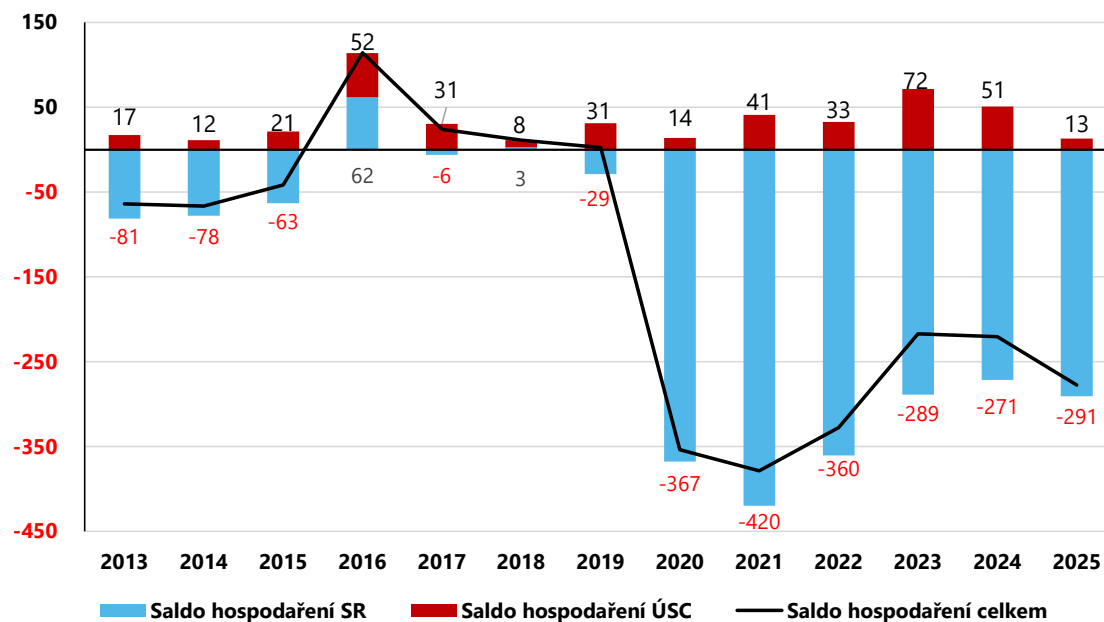
Saldo a provozní saldo SR

Saldo a provozní saldo obcí

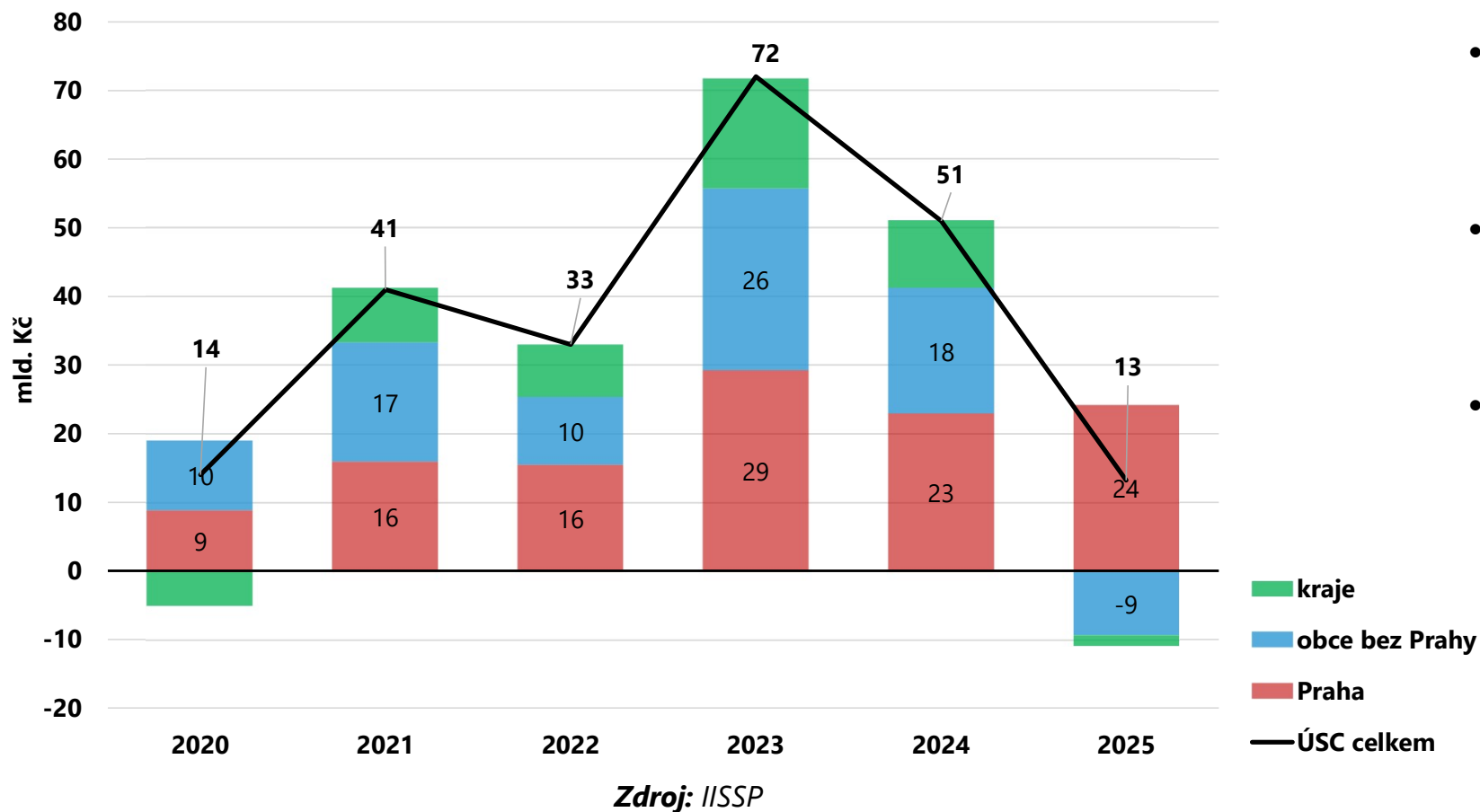
Saldo hospodaření SR a ÚSC

Zdroj: IISSP

Výsledky hospodaření za rok 2025: přebytek kvůli Praze

- **obce bez Prahy:** deficit díky vysokým investicím
- **Praha:** opět obří přebytek a nízké investice
- **kraje:** mírný deficit díky vysokým investicím

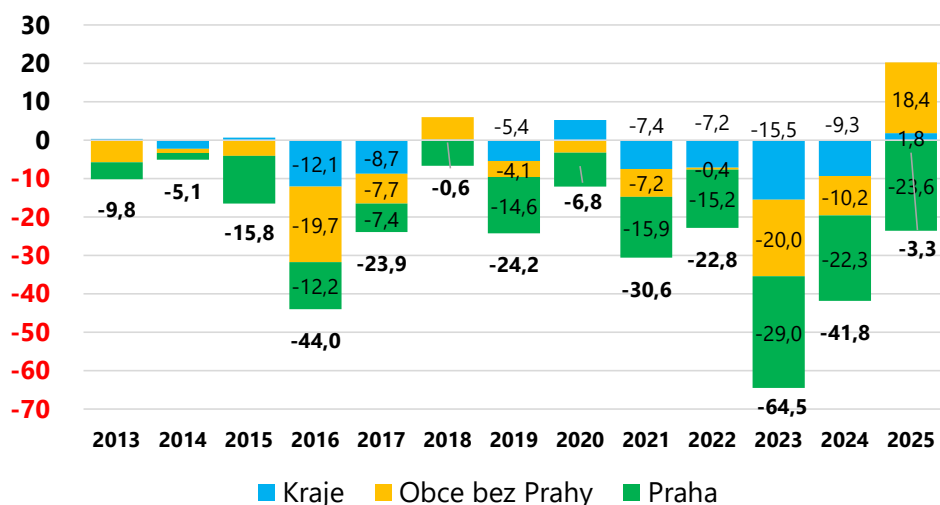

Místo investic hromada peněz – obce ani kraje dlouhodobě nevyužívají investiční potenciál

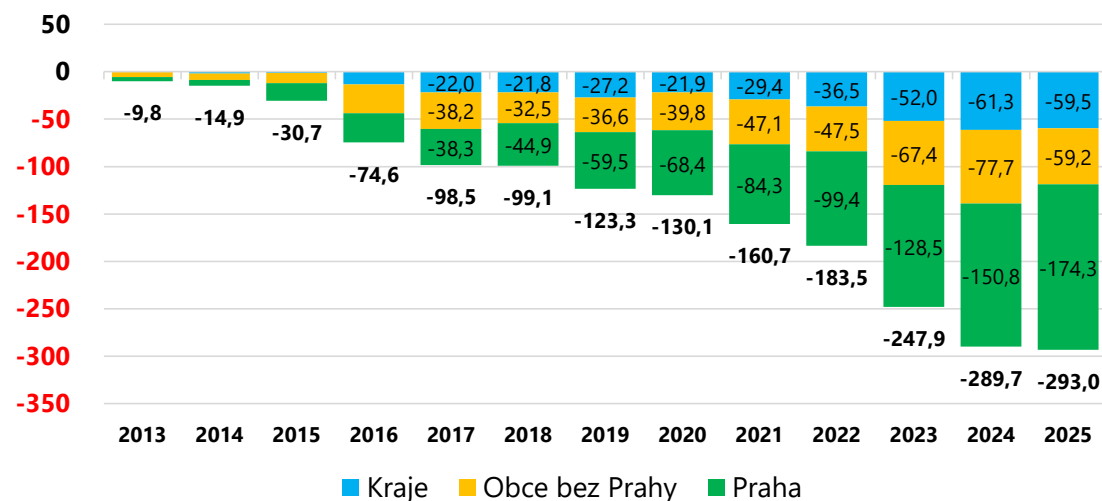
- během 13 let obce a kraje **nevyužily téměř 300 mld. Kč**; z toho Praha **174 mld. Kč**

- **obce (bez Prahy)** prvně od roku 2018 využily svůj investiční potenciál

Nevyužitý investiční potenciál (meziročně)

Nevyužitý investiční potenciál (kumulativně)

Zdroj: IISSP, výpočty MF (investice bez dotací - provozní saldo)

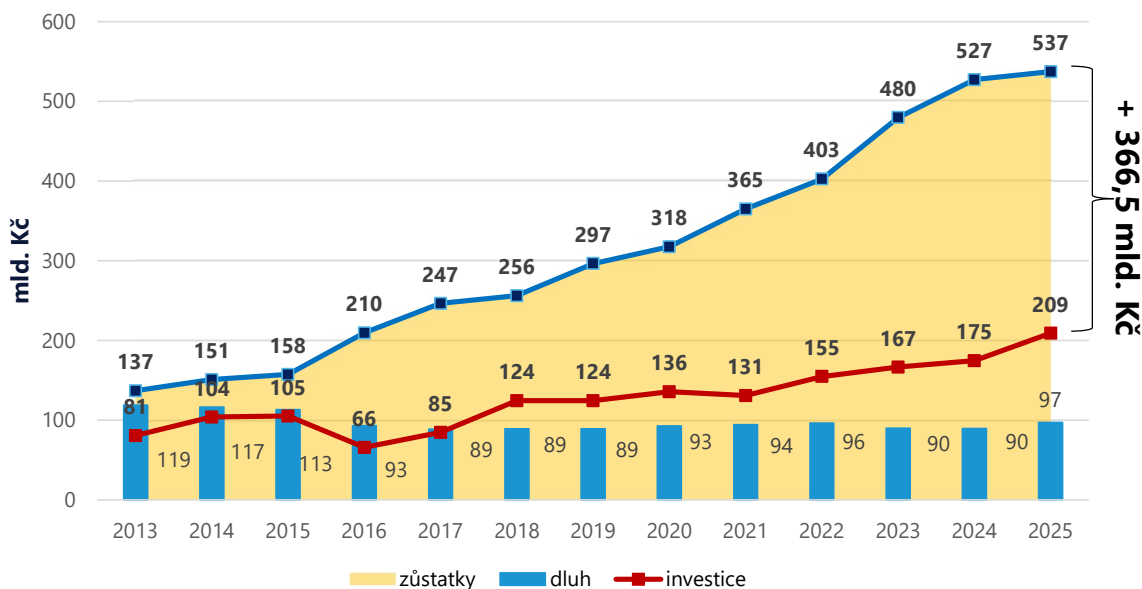
investiční potenciál = investice bez dotací – provozní saldo

Tempo kumulace úspor se snížilo, investice zaznamenaly rekord

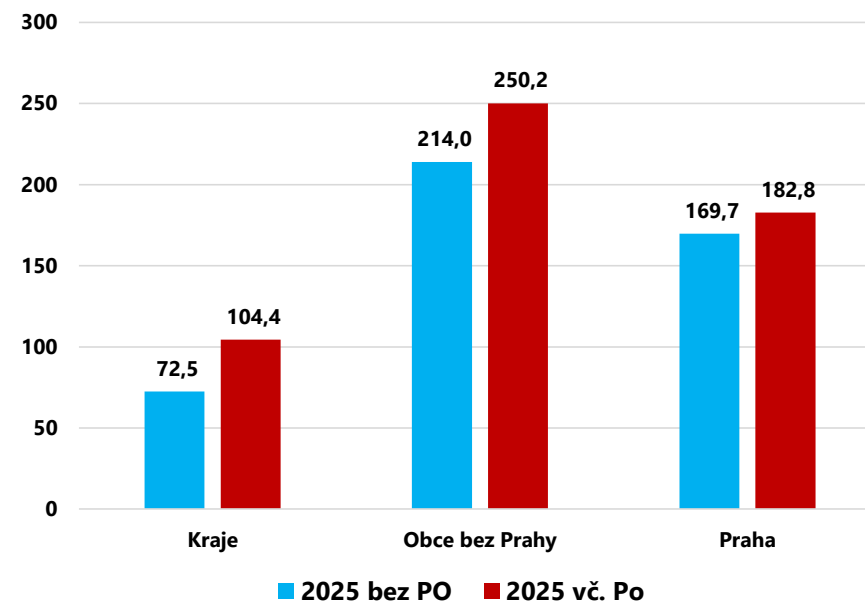
- **zůstatky** se během 13 let víc než **zčtyřnásobily**
- **169 mld. Kč** (44 % úspor obcí bez PO) drží Praha
- **investice rostly pouze 2,5 krát**

Zůstatky vs. dluh vs. investice ÚSC

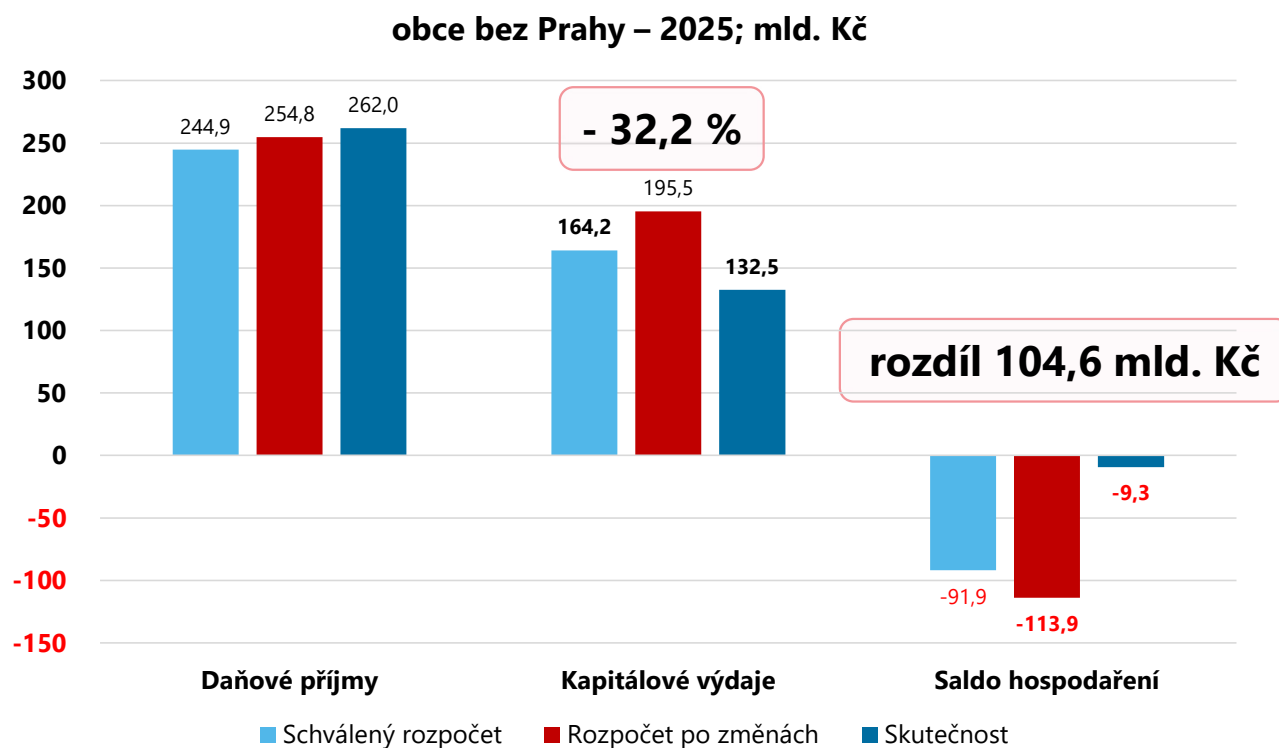

Zdroj: IISSP, výpočty MF

Úspory 2025; mld. Kč

Rozpočty obcí a krajů přestaly být nástrojem řízení

- **plán vs. realita se dramaticky liší**
- nadhodnocují se výdaje, podhodnocují se příjmy → **vzniká zdánlivý deficit**
- **zlepšilo se rozpočtování daňových příjmů**
- **velké nedostatky v rozpočtování investic, ale i běžných výdajů**
- **špatné rozpočtování víceletých akcí**

takové **rozpočty blokují investice a rozvoj obce**

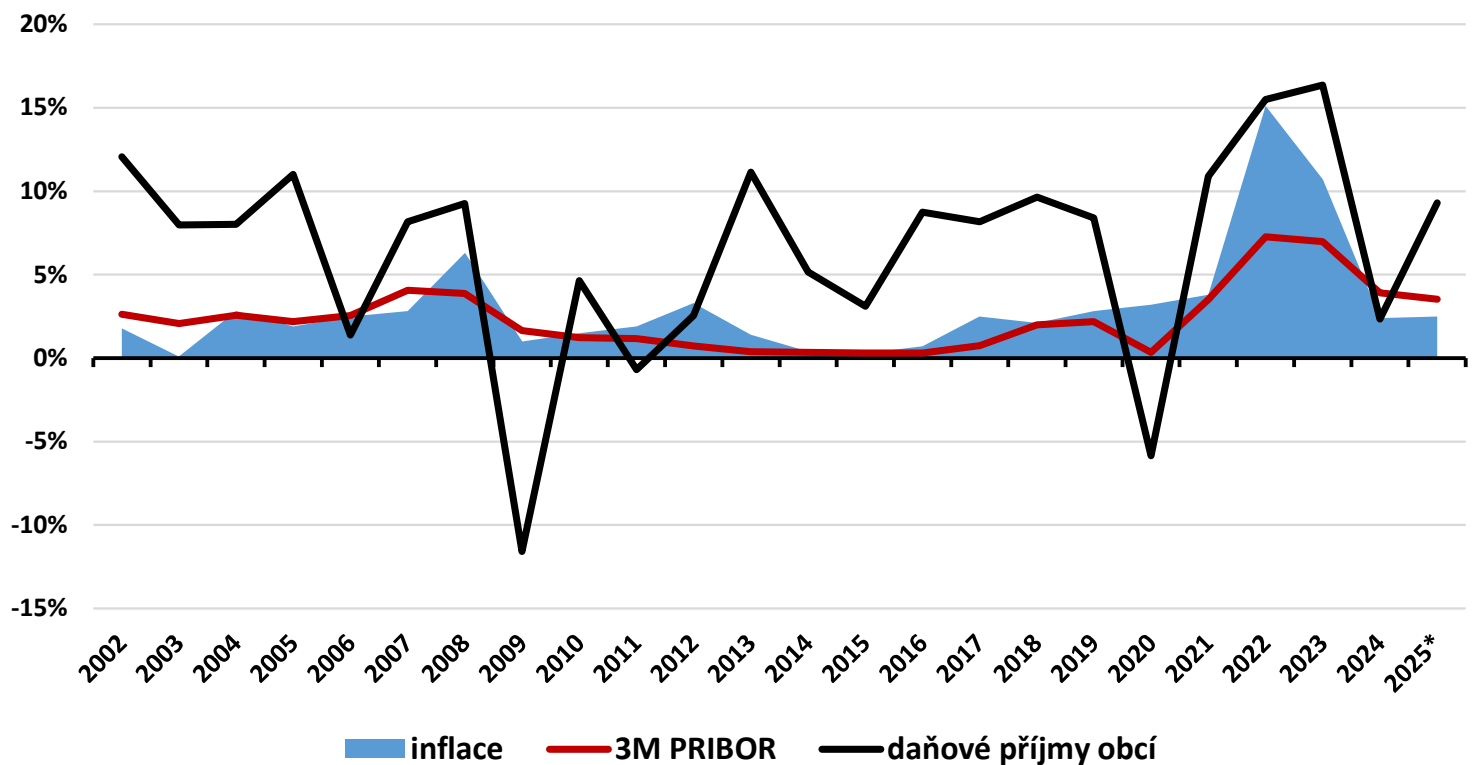
Co nedělat v rozpočtovém hospodaření – chyby

- **dostatek peněz, přesto se bere úvěr**
 - chyba v rozpočtování, nedostatečné střednědobé plánování víceletých akcí → obci / kraji vzniká škoda!
- **pravidelné bezdůvodné rozpočtové provizorium**
- **špatné rozpočtování příjmů a výdajů**
 - podhodnocování daňových příjmů
 - špatné rozpočtování transferů
- **změny struktury závazných ukazatelů rozpočtu v průběhu roku**
- **schvalování rozpočtových opatření na úpravy rozpisu rozpočtu**
- **podnikatelská činnost (bezdůvodné mimorozpočtové zachycení)**
- **závěrečný účet výkaz ≠ výkaz FIN 2-12M**

Nebát se úvěrů – šetří obcím peníze

Inflace vs. 3M PRIBOR vs. daňové příjmy obcí

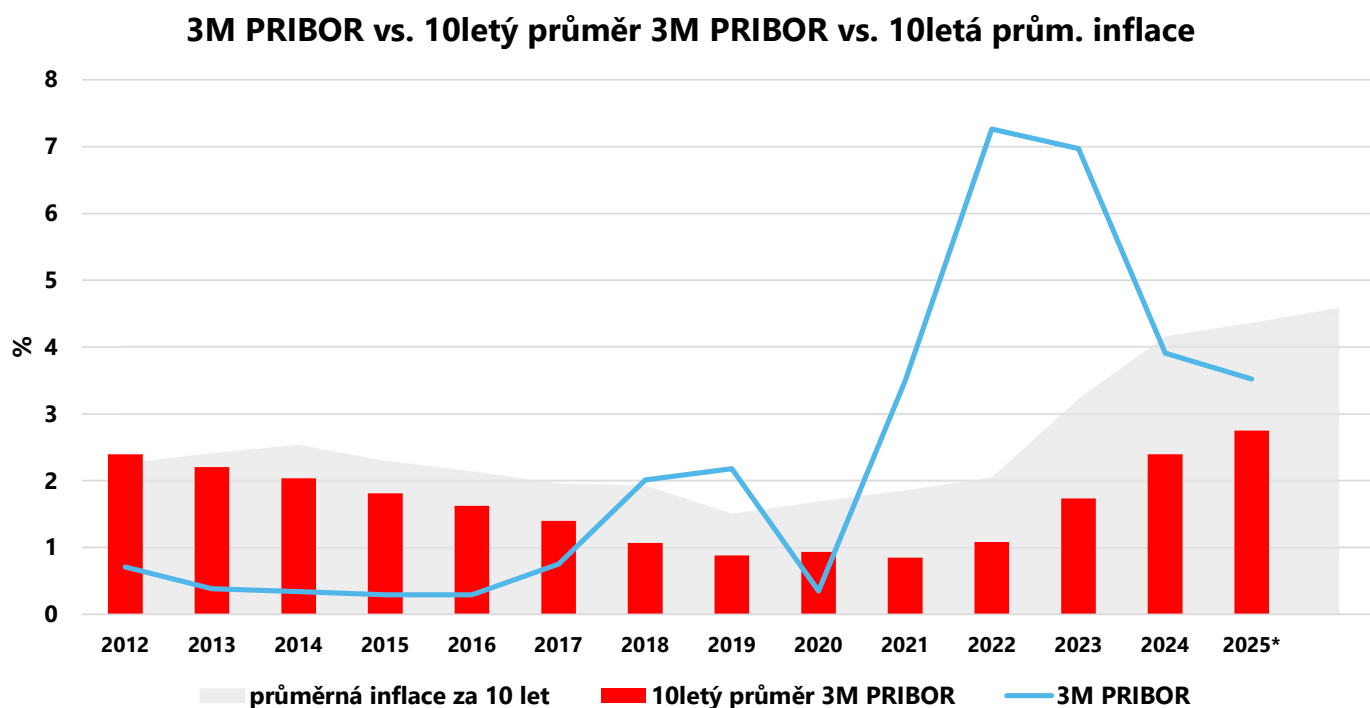

Zdroj: ČNB, vlastní výpočty

- obce si půjčují většinou za 3M PRIBOR + přírážka
- 3M PRIBOR je **téměř vždy pod úrovní inflace**
- **daňové příjmy** obcí jsou většinou **nad úrovní inflace**

10leté průměry sazeb PRIBOR dokazují výhodnost plovoucích sazeb

- dočasný nárůst sazby úrokových sazeb by neměl obce odrazovat v realizaci investice
- nedoporučujeme používat fixní úrokové sazby

Zdroj: ČNB, ČSÚ, vlastní výpočty

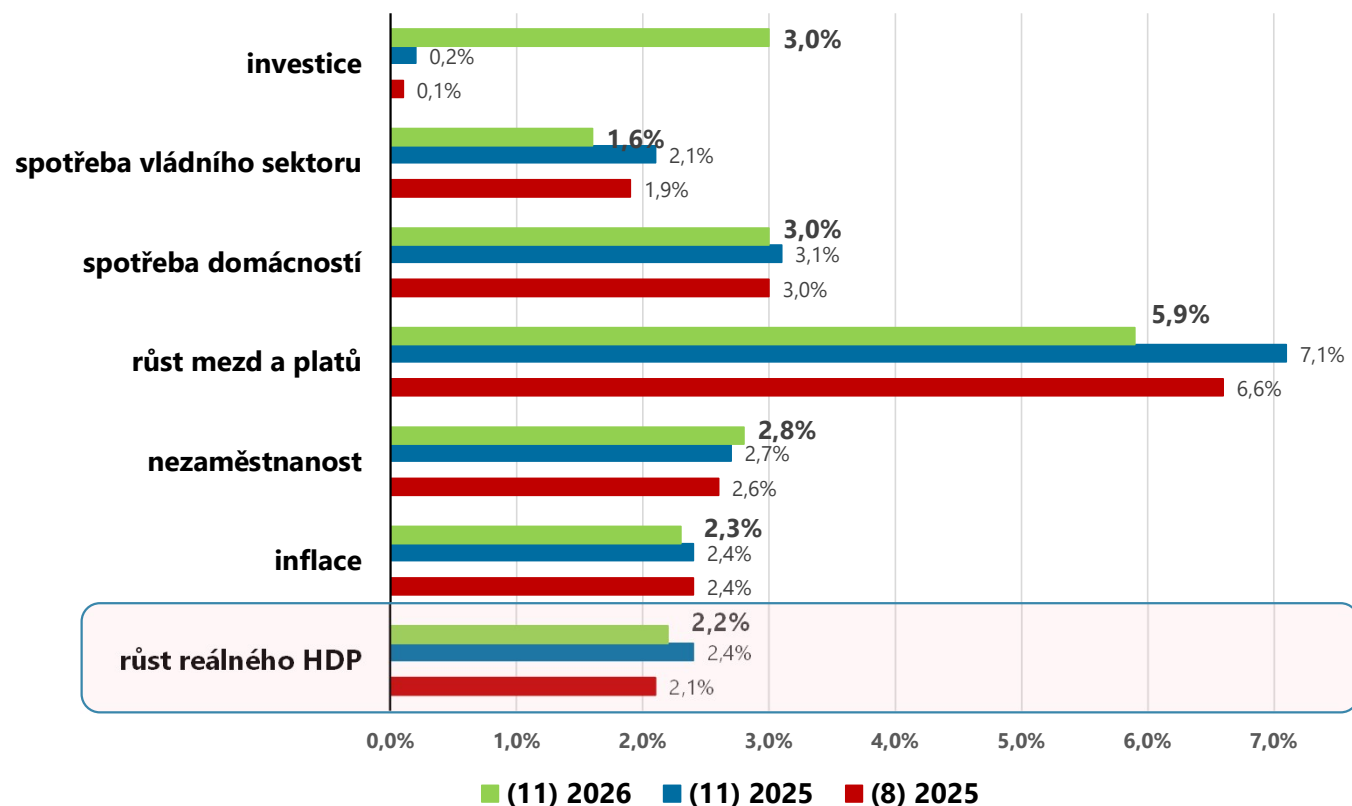

Ekonomický výhled

MAKRO: ekonomika rostla v roce 2025 lépe, než se očekávalo – rok 2026 přinese mírně zvýšené příjmy

Makroekonomické indikátory 2025 a 2026 (predikce 11/2025)

- potvrzení scénáře **stabilního ekonomického vývoje**
- růst reálných příjmů → lepší než očekávaný výkon spotřeby domácností
- stabilizace inflace v blízkosti cíle → snížení nejistoty v ekonomice
- ekonomika **eurozóny** se vyvíjí **stabilněji, než se očekávalo**
- **2026: stabilní mírný růst daní**

Zlepšený výkon ekonomiky se přetaví do vyššího inkasa sdílených daní obcí

OBCE (mld. Kč) vč. Prahy	skutečnost (GFŘ)			predikce 2026			predikce 2027		
	2025	2025-24	2025/24	2026	2026-25	2026/25	2027	2027-26	2027/26
DPH	149,8	3,8	2,6%	169,0	19,2	12,9%	176,2	7,2	4,3%
DPPO (sdílená část)	80,2	7,4	10,2%	92,5	12,3	15,4%	93,2	0,7	0,8%
DPFO celkem	72,8	4,2	6,1%	84,9	12,1	16,7%	89,5	4,6	5,4%
DPFO - zvl.sazba	10,6	-1,1	-9,8%	10,8	0,2	1,9%	7,3	-3,5	-32,4%
DPFO - placená poplatníky (z přiznání)	5,2	1,4	38,4%	6,4	1,2	22,4%	6,5	0,1	1,6%
DPFO - závislá činnost	53,6	3,5	7,0%	64,0	10,4	19,4%	71,6	7,6	11,9%
DPFO - 1,5% motivace	3,3	0,3	11,1%	3,7	0,4	11,0%	4,1	0,4	10,8%
DHH (sdílená část)	4,1	0,9	29,7%	4,2	0,1	2,8%	3,6	-0,6	-14,3%
CELKEM	306,8	15,3	5,6%	350,6	43,7	14,3%	362,5	12,5	3,4%

Zdroj: daňová predikce MF, leden 2026

PODÍLY JEDNOTLIVÝCH OBCÍ A KRAJŮ NA **RUD 2026** NA WEBU MF WWW.MFCR.CZ:

Rozpočtová politika → Územní rozpočty → Hospodaření územních rozpočtů → **Obecné informace**

autonomní růst sdílených daní (bez NPP) v roce 2026

Σ 327,1 mld. Kč +20,3 mld. Kč + 6,6 %

Změna financování regionálního školství

Finanční toky před a po změně – zásadní zjednodušení

PŘED ZMĚNOU

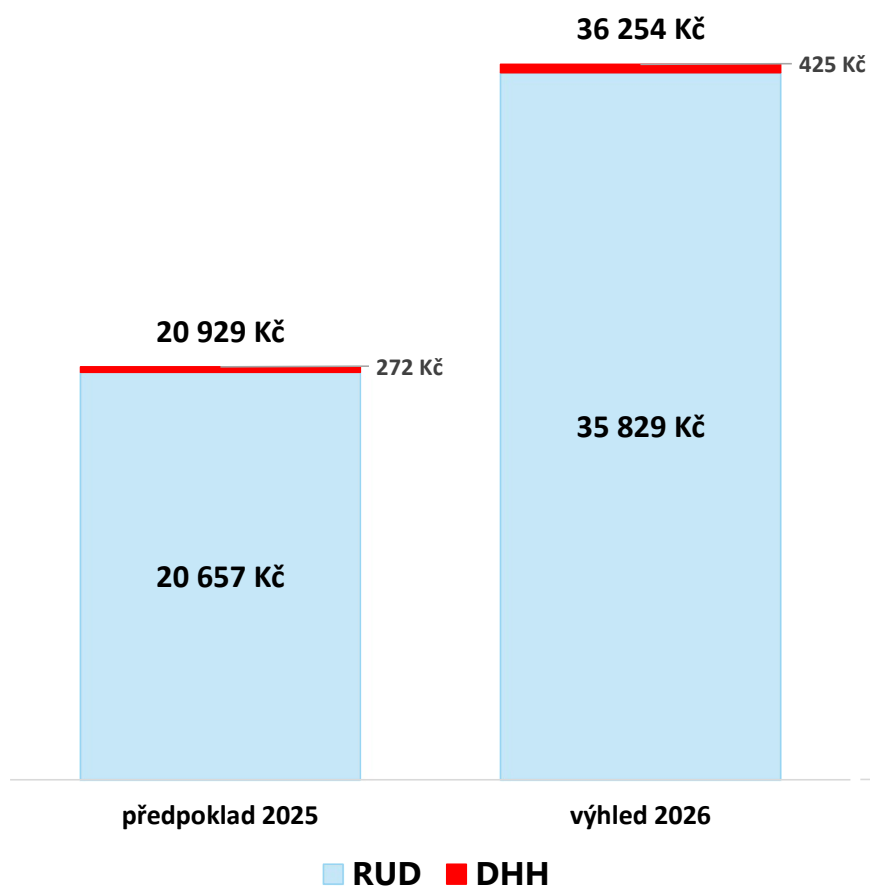

PO ZMĚNĚ

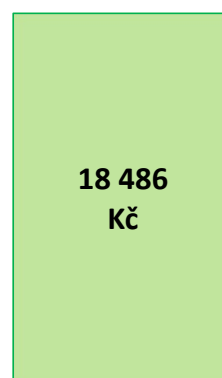

Od roku 2026 se v RUD zásadně mění „výnos na žáka“

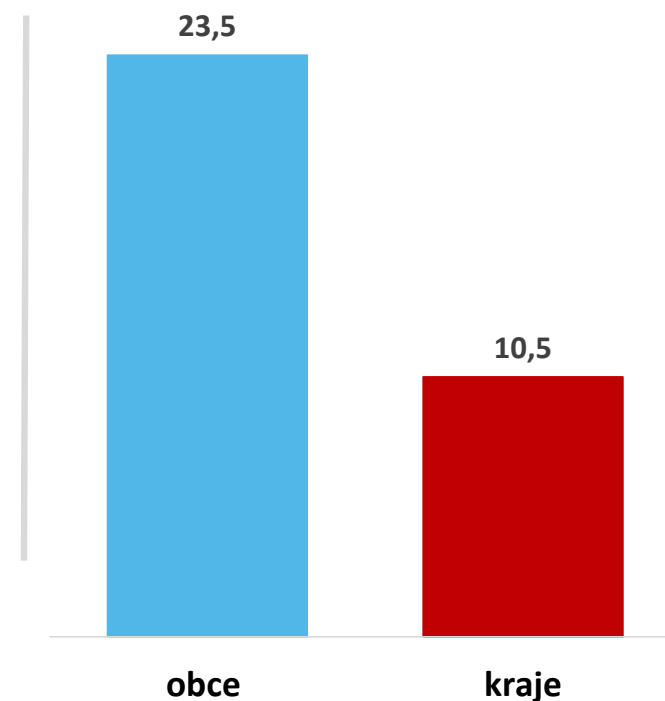
Výnos „na žáka“ – obce

Výnos „na žáka“ – kraje

Prostředky na NPP / ONIV (34,0 mld. Kč)

Rekapitulace financování regionálního školství od r. 2026

STÁTNÍ ROZPOČET:

- pedagogická práce – dle skutečnosti (PHmax), normativně
- podpůrná opatření – personální pedagogické (asistent pedagoga, psycholog, speciální pedagog)
- ONIV (výuka plavání, řidičská a svářečská oprávnění)

ZŘIZOVATEL:

- provozní výdaje (již od roku 2013)
- nepedagogická práce ve škole a školském zařízení
- ONIV (vyjma výuky plavání, řidičských a svářečských oprávnění)
- podpůrná opatření – personální nepedagogické a materiální (na investiční výdaje možnost nadále žádat MŠMT)

Změna daňových podílů od roku 2026

	platný stav	od 1. 1. 2026
Obce	24,16 %	25,93 %
Kraje	9,45 %	10,23 %
ÚSC celkem	33,61 %	36,16 %
Státní rozpočet	66,39 %	63,84 %
Úhrn	100,00 %	100,00 %

Školské kritérium a jeho principy

zahrnuté „výkony“ – děti **MŠ**, žáci **ZŠ** a **SŠ**, studenti **VOŠ**, děti v **ZUŠ**, **dětských domovech** a **internátech**, **střediscích volného času**

vypuštění individuálně vzdělávaných žáků

přepočet výkonů na základě **přepočtových školských koeficientů** **zohledňujících finanční náročnost** prostřednictvím nařízení vlády

svazkové školy financovány prostřednictvím obce, v níž má sídlo *stanovy Svazku určí způsob financování svazkové školy*

zvýhodnění:

- **svazkové školy** a **ŠPO** zřízené alespoň 2 obcemi
- 2026: obcím s **počtem dětí a žáků do 500** se přičte **10 žáků**

Přepočítací školské koeficienty – obce

druh výkonu	skutečný počet dětí	koeficient	přepočtený počet dětí	přepočtený výnos na žáka
MŠ běžná třída	335 939	x 1,2	403 126,80	42 995,24
MŠ speciální třída	3 867	x 2,0	7 734,00	71 658,73
ZŠ - děti - přípravná třída	6 432	x 1,0	6 432,00	35 829,37
ZŠ - děti - přípravný stupeň	48	x 2,0	96,00	71 658,73
ZŠ běžná třída	934 629	x 1,0	934 629,00	35 829,37
Svazkové školy - běžná třída	1 893	x 1,2	2 271,60	42 995,24
ZŠ speciální třída	6 530	x 2,0	13 060,00	71 658,73
SŠ denní forma vzdělávání - běžná třída	4 543	x 1,0	4 543,00	35 829,37
SŠ denní forma vzdělávání - speciální třída	87	x 2,0	174,00	71 658,73
ZUŠ	119 726	x 0,1	11 972,60	3 582,94
Domov mládeže	318	x 1,0	318,00	35 829,37
Středisko volného času	134 624	x 0,1	13 462,40	3 582,94
počet žáků v obci < 500		+10	29 680,00	358 293,67
	1 548 636		1 427 499,40	

Stanovení příspěvku na provoz školy

1. prostředky z RUD **nejsou účelově vázány**, ani zřizovatel je nemusí škole účelově vázat
2. rozpočet školy se obvykle bude skládat z prostředků na:
 - **provoz**
 - jako dosud (spotřeba energií a jiné provozní náklady
 - **ONIV**
 - **nepedagogickou práci**: platy, odvody, FKSP, náhrady
 - **investice**
3. zohlednit situaci konkrétní školy (personální kapacity, způsobe zajišťování nepedagogických činností, technické vybavení atd.)

Financování školního stravování

- zřizovatel **nově** hradí **veškeré náklady na provoz a platy zaměstnanců**
- **žák** nadále hradí **pouze suroviny**
- **RUD jde za žákem, nikoli za stravovaným**
 - kalkulace úplných nákladů pro stanovení ceny jídla
 - zřizovatel alokuje příspěvek jídelně v návaznosti na výkony
 - pokud stravování poskytuje **organizace jiného zřizovatele**
 - nutná úprava smluvního vztahu mezi školou a školní jídelnou (veřejnou či soukromou) – nebo mezi zřizovateli

Školní jídelna: komplexní propojený systém nákladů

- 🔧 největší spotřeba energií je ve školní kuchyni
- 👁️ technologie jsou vzájemně provázané
- ⚠️ levné zařízení může zvýšit jiné provozní náklady
- 🕒 zastaralé technologie = vyšší spotřeba energií, méně kvalitní jídlo a více práce
- 💰 rozhodnutí v kuchyni přímo dopadají na rozpočet obce

Školní jídelna: co má obec řešit, aby byl provoz efektivní?

- technologický a energetický audit kuchyně
- nekupovat jen podle ceny – zohlednit provázanost všech zařízení a efektivitu provozu
- moderní multifunkční technologie – šetří energie i lidi
- řízení energetických špiček – optimalizovat rezervovaný příkon
- znát skutečnou cenu jednoho jídla – pro efektivní plánování a transparentnost

Stanovení ceny jídla

VÝCHODISKO

- odhad roční plánované výroby jídel

PARAMETRY

▪ OPEX (provozní náklady)

- cena potravin
- mzdové náklady zaměstnanců jídelny, včetně odvodů a tvorby FKSP
- ostatní provozní náklady
 - energie, opravy a údržba, spotřební materiál, služby (např. povinné revize)
 - administrativa (poměrná část režie školy: účetnictví, IT, školník, úklid, pojištění, ...)

▪ CAPEX (investiční náklady)

- odpisy budov a zařízení

$$\text{Cena jídla} = \frac{\text{Potraviny} + \text{Mzdové náklady} + \text{Režie jídelny} + \text{Odpisy} + \text{Režie školy}}{\text{Počet porcí za rok}}$$

Novinky pro rok 2026

Vyhláška o stanovení uznatelných výdajů územních samosprávných celků spojených s volbami č. 405/2025 Sb.

- účinnost: 1. 1. 2026 (**poprvé pro volby do zastupitelstev obcí**)
- výdaje jen v nezbytně nutném rozsahu
- převzetí úpravy z dosavadní směrnice (výjimka – občerstvení)
- nová systematika předpisu (běžné x zvláštní (**telefony**) x mimořádné)
 - **telefony** – nákup **2 000 Kč** včetně DPH / volební okrsek / jednou za 4 roky)
- **občerstvení** (**350 Kč** včetně DPH / volební okrsek / den)
- **zvýšení zvláštní odměny člena OVK**

zvláštní odměna – řadový člen	1 800 Kč	2 500 Kč
zvláštní odměna – zapisovatel	2 100 Kč	3 500 Kč
zvláštní odměna – místopředseda	2 100 Kč	3 000 Kč
zvláštní odměna – předseda	2 200 Kč	3 500 Kč

Nový finanční výkaz FIN 2-12M

- **vyhláška č. 228/2025 Sb.** (novela vyhlášky č. 5/2014 Sb.)
- **úprava** závazného **vzoru** (místo 10 částí pouze 2 části), zavedení **identifikátoru partnera** u transferů a půjčených prostředků, **rozšíření vykazování** účelového znaku

DŮVODY

- **flexibilita: sestavování reportů dle potřeb** bez ohledu na strukturu závazného vzoru
- **propojení všech hledisek třídění** příjmů, výdajů a financování v jedné části
- **významné omezení budoucích úprav** CSÚIS a EKIS ÚSC a DSO
- **měsíční údaje** o stavu prostředků na účtech, termínovaných vkladech a pokladně
- **identifikace příjemců transferů** poskytovaných z územních rozpočtů
- **zvýšení validity údajů** → možnost zavedení křížových kontrol

KDY?

- poprvé za **období 1-2/2026 (do 20. 3. 2026)**

Rezerva na obnovu vodovodů a kanalizací od roku 2026

- účinnost **k 1. 1. 2026** (vyhláška č. 244/2021 Sb.) → stanovena konkrétní pravidla tvorby a použití
- **povinnost vlastníka** tvořit **rezervu na obnovu VaK**
- **výše rezervy:** podle **hodnoty majetku a životnosti infrastruktury**
- **oddělené sledování peněžních prostředků** prostřednictvím analytického účtu → nikoliv samostatný BÚ
 - **účetně:** základní BÚ (**SÚ 231**) nebo peněžního fondu (**SÚ 236**) → nebo uložit na **termínovaný vklad**
- zdroj rezervy: **vodné a stočné, pachtovného nebo nájemné**
- **použití rezervy:**
 - přednostně na VaK
 - dočasně max. do **1/2 životnosti majetku (vrátit do 10 let)**

Děkuji za pozornost

Tomáš Jandora

Odbor Financování územních rozpočtů

monitor.statnipokladna.cz

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/metodicka-podpora>

Ministerstvo financí
České republiky

